

Spis rzeczy

Jarosław Warylewski • Przedmowa 5

GRZECH

Od bluźnierstwa do przekleństwa 9

Bluzgać Bogu • Życzyć zła • Maria Peszek, czyli bluźnierstwo odejścia •
Błogosławieństwo i przekleństwo • Igraszki z Jezusem • Grzech najcięższy

Grzech domagający się śmierci 27

Przeciw Bogu i temu, kto rządzi Jego ludem • W imię YHWH • Śmierć poza obozem •
Antioch IV Epifanes i inni • Jezus bluźnierca • Między karą naprawczą a odwetem

O złym wzywaniu imienia Boga 40

Mieć imię • Niewymawialne • Od YHWH do Boga bez imienia • Święte imię Jezus

Świątokradztwo, czyli farba w obraz 52

Czynne zbezczeszczenie • Świątokradztwo na plakacie • Szalik jak stuła • Chipsy na Komunię?

Profanacja, czyli przekraczanie granicy sfer 66

Sacrum i profanum • Imitacja rzeczy świętych • Nie tylko religia

TRANSGRESJA

Nieczyste pomieszenie: modlitwa, seks i uryna 79

Sakralność à rebours • Brudne – czyste • Sacro-porno na usługach debaty publicznej?

Nieznalska i Janda: co mają genitalia do krzyża? 91

Ta opresyjna męskość • Krzyż sprzed chrześcijaństwa? • Symbol
męki, symbol męski • Poziorny dramatu

Krzyż: święta treść zapisana w kompozycji 103

Znak, symbol, rzeczywistość • Ukrzyżowane, ukrzyżowani • Z pasyjką
i bez niej • Krzyż i swastyka • Znak męki, ale już nie Chrystusa

Dziedzictwo wiary czy dziedzictwo Leonarda? 117

Ostatnia Wieczerza kobiet • Dan Brown na plakacie • Podwójna lektura: religijna i artystyczna •
Samochód prosto z nieba • Wariacja artystyczna czy teologiczna? • Gry z kompozycją?

W co wierzą i nie wierzą artyści? 130

Od kultu do sztuki i z powrotem • Prawda czasu, prawda obrazu • Demitologizacja szopki

Prowokacja, która zmienia się w skandal 143

Brutalne przebudzenie • Taniec pod ikonostasem • Prowokacja
w służbie wiary? • Bluźnierstwo i pobożność

Toscani – Benetton, czyli dziedzictwo katolickiej wyobraźni 156

Krytyk Kościoła? • Seropozytywny Jezus • Biznes czy reklama społeczna? • Matryca estetyczna

PRZESTĘPSTWO

Okrutne konsekwencje Noweli Justyniana 171

Zapobieg gniewowi Boga • Polowanie na bluźnierców • Przeciwno państwu • W kraju bez stosów • Ostatni bluźnierca

Dobro chronione, czyli sekularyzacja bluźnierstwa 183

Bóg pod ochroną prawa • Grzech w państwie liberalnym • Opcja kryptokatolicka? • Hiszpania: „Gotowanie Chrystusa”, które jest legalne • Francja: szacunek dla ludzi, tolerancja dla idei • Prawo do znieważania religii? • Religijność uczuć • Wolność od znieważenia • Uczucia niewierzących? • Obraza człowieka, a nie Boga

Nieunikniony konflikt wolności 203

Kolizja dóbr • Odpowiedzialność artystów • Między znieważeniem a krytyką Kościoła • Ignorancja i deprecjacja

Przedmiot czci: kogo wielbimy, a co chronimy? 213

Rzecz i wzór rzeczy • Przedmioty i narzędzia czci • Od przedmiotu kultu do podmiotu czci • Kult obrazowi, cześć osobie • Obrazy święte i ich kopie • Siła symbolizowania

Znieważenie. O (nie)istnieniu przeciętnej wrażliwości 228

Wrażliwość twórcy, wrażliwość odbiorcy • Doda i autorstwo Biblii • Obrażeni i nieobrażeni Nergalem • Biblia jako przedmiot czci • Nurt ludowy, nurt intelektualny

Kontratyp: sztuka, która uniewinnia 241

Kryteria konieczne • Czy Nieznańska jest artystką? • Test proporcjonalności • Artystyczna wartość irreligii? • Sztuka (bez)krytyczna • Wolność wypowiedzi komercyjnej

Bezpośrednio czy ewentualnie? O obrazie uczuć

religijnych jako celu lub skutku 256

Żeby obrazić • Sprawca i pokrzywdzony • Znieważać obrażając czy obrazić znieważając? • W celu i bez celu • Formalne czy materialne? • Nieznańska, czyli sztuka interpretacji chęci • Nergal, czyli zamiar ewentualny? • Nergal, czyli brak zgody • Doda, czyli zamiar bezpośredni

Publiczność i bezpośredniość: czy można obrazić nieobecnych? 279

Miejsce i zachowanie • Obrażeni na odległość • *Volenti non fit iniuria* • Publicznie po francusku • Dwóch obrażonych

Zakończenie: protestować czy nie protestować? 291

Prawo do bluźnierstwa • Prawo do oceny moralnej • Demonstracja czy wzgardliwe milczenie? • Wynagrodzenie Bogu i bliźniemu • Dwuznaczne więzy baranka

Indeks osób 304